

Rinus

tekst en illustraties:
Ingrid en Dieter Schubert

Hoogland & Van Klaveren 2023 - €16,95
ISBN 9789089674104

Groep
2-3 (NL)
Leerjaar
1 (B)
Thema's
houden van
familie
toekomst
avontuur

Vroeger was opa een hele wilde neushoorn. En hij was sterk, reuze sterk. Hij kon wel honderd boomstammen tegelijk optillen. Maar nu is opa oud. Het liefst ligt hij de hele dag wat in de schaduw te dommelen. Vandaag past hij op Rinus. En die wil vooral spelen en ravotten! Rinus glipt weg en besluit alles te gaan doen wat zijn opa vroeger ook deed. Maar dan gaat het mis...

1 Vooraf

Dit is een verhaal over de band tussen kleinkind en opa. Over een kleinzoon die opkijkt tegen zijn opa en trots is dat hij nog steeds erg stoer blijkt te zijn. Er is ruimte voor diversiteit, die op een subtiele manier wordt verbeeld door middel van Rinus' regenboogtasje. Door de vermenschlijking van de dieren leef je al snel mee met de ondeugende neushoorn. De emoties klinken niet alleen in de tekst door, maar worden ook verbeeld in de prenten dankzij de expressieve dierengezichten. Emoties worden afgewisseld met grappige details, zoals opa's hippe bril, en met leuke taalspelletjes, bijvoorbeeld een tijger die opa masseert met tijgerbalsem.

2 Introductie boek in de klas

Bekijk met de leerlingen de cover. Vraag:

- De titel van het boek is *Rinus*. Wie van de twee is Rinus, denk je?
- Wat zie je?
- Kunnen de twee neushoorns familie van elkaar zijn? Zo ja, waaraan kun je dat zien?
- Hoe zijn de twee neushoorns afgebeeld? Zie je van beide neushoorns bijvoorbeeld het hele lijf? Wat voor beeld krijg je hierdoor bij de twee neushoorns?
- Waar zou dit verhaal over kunnen gaan?

Laat nu de prent op de titelpagina zien.

- Kun je nog meer zeggen over Rinus? Wat voor soort neushoorn is hij, denk je?
- Wijs het regenboogtasje aan: wat is de betekenis van de regenboog, denk je?

3 Voorlezen

De vragen die gesteld worden zijn geïnspireerd op de methode 'boekgesprekken' van Aidan Chambers.

Doel van de vragen:

- De leerlingen leren dat emoties in zowel de tekst als in de illustraties naar voren kunnen komen.
- De leerlingen leren dat illustraties en tekst op elkaar kunnen aansluiten, maar elkaar ook kunnen aanvullen. Beelden en tekst kunnen dus deels hun eigen verhaal vertellen.
- De leerlingen ontdekken enkele taalgrapjes en vormen van figuurlijk taalgebruik.

Zorg ervoor dat iedereen het boek goed kan zien. Lees het boek helemaal voor en laat daarbij de illustraties zien. Stel nog geen vragen, laat de leerlingen zich eerst inleven in het verhaal.

Lees het boek daarna nog een keer voor. Neem de tijd voor het bekijken van alle illustraties en bespreek steeds de verhouding tussen tekst en beeld. Stel vragen, zodat de concentratie niet verslapt. Je kunt alle vragen stellen of zelf een selectie maken.

Bekijk de pagina 'Vroeger was opa wild en sterk'. Stel vragen na afloop:

- Wat doet opa allemaal op de illustratie?
  - Zie je op de illustratie ook verschillen tussen wat opa vroeger deed en wat hij nu doet? Kun je al aan de illustratie zien of opa veranderd is?
-

Bekijk en lees de pagina 'Opa met gehoorapparaat'. Stel vragen na afloop:

- Rinus' opa is doof. Kun je dat ook ontdekken op de illustratie? Wat zie je op de illustratie?

Ga wat dieper in op het gehoorapparaat.

- Heb je weleens een gehoorapparaat gezien? Wat doet dat? Laat ter ondersteuning enkele plaatjes of een video zien van een kind met een gehoorapparaat.

Ga met de leerlingen in op het verschil tussen de tekst en de illustratie.

- Laat de illustratie ook andere dingen zien dan hetgeen er wordt verteld? Wat doet Rinus bijvoorbeeld?
- Welk dier zit er in de teil bij opa's voeten? Wat is een teil? Wat doet de wasbeer? Check of de leerlingen het taalgrapje doorhebben.
- Welke dieren zitten bij opa's hoofd? Wat doen de stekelvarkens?

Bekijk en lees de pagina 'Rinus maakt een salto in de lucht'. Stel vragen na afloop:

- Hoe kijkt Rinus? Welke emotie past hierbij?
- Bekijk de vier stokstaartjes. Welke emoties laten zij zien?
- Worden deze gevoelens ook verteld of kun je ze alleen zien?

Bekijk de pagina 'Rinus wordt meegesleurd door de rivier'. Stel vragen na afloop:

- Hoe kijkt Rinus nu? Welke emotie past hierbij?
  - Hoe komt het dat Rinus' emotie veranderd is? Wat is er gebeurd in het verhaal?
-

Bekijk de pagina 'Opa schrikt wakker'. Stel vragen na afloop:

- Opa 'rent sneller dan de wind'. Waar moet je aan denken bij wind? Wat zou deze zin dan kunnen betekenen?
- Kun je op de illustratie ook zien dat opa zo snel rent? Zo ja, waar zie je dat aan?
- Hoe kijkt opa? Welke emotie laat hij zien?
- Heb je een ander idee van opa gekregen nu je hem zo ziet rennen? Lijkt hij op de illustratie nog op de opa die oud is en liever niets wil doen?

Bekijk en lees de pagina 'Rinus op opa's rug'. Stel vragen na afloop:

- Lees de tekst voor. Wat vindt Rinus van zijn opa? Kun je een woord uit de tekst noemen dat duidelijk maakt wat Rinus van hem vindt?
- Zie je op de illustratie wat Rinus van zijn opa vindt? Hoe kijkt Rinus? Kun je hier een emotie bij noemen?
- Welk gevoel krijg jij bij het verhaal?

4A Verwerking: Red Rinus!

Doel:

De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem in het prentenboek. Sluit aan bij kerndoel 45: *De leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, deze uit te voeren en te evalueren.*

Benodigdheden:

- boek *Rinus*
- A4-vellen
- verbruiks- en/of constructiemateriaal

---

1. Laat de prent zien waarop Rinus in het ravijn staat en er niet meer uit kan komen. Laat de leerlingen in eigen woorden beschrijven wat hier aan de hand is: Rinus moet worden gered uit de kloof. Maar hoe? Het maken van een dierenketting werkte niet om Rinus uit de kloof te halen en stel dat opa te oud was om nog te klimmen, hoe was Rinus dan gered? Kunnen de leerlingen nieuwe manieren bedenken? Maak klassikaal een lijstje met eisen waaraan de oplossing moet voldoen. Zo moet Rinus veilig naar boven kunnen komen zonder onderweg te vallen. En als hij te veel gaat schommelen, stoot hij zich misschien aan de stenen.

---

2. Maak groepjes van vier. Welke ideeën hebben de leerlingen? En komt Rinus door hun oplossing veilig boven? Nodig de

leerlingen uit om met elkaar te discussiëren en elkaar vragen te stellen: lost deze oplossing het probleem op? Loop langs de groepjes en stel waar nodig zelf vragen over de oplossing.

---

3. De leerlingen gaan aan de slag met het ontwerpen van hun oplossing. Sommige groepjes willen misschien eerst een schets van hun oplossing maken, andere willen meteen met het verbruiks- of constructiemateriaal aan de slag. Kijk waar behoefte aan is in jouw klas.

Als de leerlingen meteen willen beginnen met het maken van het product, bespreek dan waar en wanneer ze het materiaal mogen pakken. De groepjes bedenken van tevoren welke materialen ze nodig hebben voor hun product.

---

4. Als er genoeg tijd is, gaan de groepjes hun oplossing testen. Leg bijvoorbeeld één knuffel op de grond en zet een andere knuffel op een stoel. De knuffel op de stoel moet de andere knuffel naar boven zien te krijgen. Kunnen ze de knuffel op een veilige manier redden?

---

5. Elk groepje vertelt over hun product, over hoe het werkt en of het probleem zo wordt opgelost.

4B Verwerking: Speel het verhaal na

Doelen:

- De leerlingen oefenen met samen hardop een verhaal vertellen en naar elkaar luisteren.
- De leerlingen krijgen meer inzicht in de opbouw van een verhaal (begin-midden-eind).

Sluit aan bij kerndoel 12: *De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder woordenschat vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.*

Benodigheden voor het aankleden van de verteltafel (een tafel of lege zandtafel):

- De hoofdpersonen: opa en Rinus en enkele andere dieren uit het verhaal. Denk aan: dierenknuffels, Duplo-dieren of plastic dieren. De dieren hoeven niet per se op de dieren uit het boek te lijken. Een varken kan bijvoorbeeld ook het stekelvarken zijn. Mochten de leerlingen bepaalde dieren heel graag in het verhaal willen hebben, dan kunnen ze die ook knutselen.
  - Een achtergrond: gebruik bijvoorbeeld een groen kleed en laat de leerlingen eventueel enkele bomen knutselen. Het ravijn kan gemaakt worden van een kartonnen doos.
  - Voorwerpen: bijvoorbeeld opa's zonnebril en zijn medailles. Die zijn snel te knutselen, of je kunt ze zelf meenemen. Ook het regenboogtasje komt vaak terug. Laat de leerlingen een lap stof beschilderen of laat hen zo'n tasje tekenen.
-

1. Bespreek met de leerlingen welke dieren allemaal in het verhaal spelen en of ze op basis van de illustraties kunnen zeggen waar de dieren zijn. Laat de prent zien waarop Rinus vastzit in het ravijn.

- Wat zie je op de prent? Wat is hier het probleem?

Blader door naar de prent waarop opa in het ravijn springt.

- Wat gebeurt hier? Wie lost Rinus' probleem op?

Maak een poster met daarop de hoofdpersonen, de plaats en het probleem. Hang de poster op bij de verteltafel als geheugensteun.

---

2. Bedenk samen wat er nodig is om het verhaal na te kunnen spelen. Richt aan de hand van het boek samen de verteltafel in. Dit is een mooie manier om de leerlingen na te laten denken over de opbouw van het verhaal.

- Zet je de kloof aan het begin van de tafel? Of juist in het midden omdat Rinus in het midden van het verhaal in de kloof valt?
  - Wat is volgens jou een logische volgorde van de gebeurtenissen?
-

3. Speel het verhaal één keer zelf voor of speel het samen met één of twee leerlingen. Zo zien de leerlingen hoe de tafel werkt. Vind je het belangrijk om taalgrapjes als 'de wasbeer wast opa's voeten' of figuurlijk taalgebruik als 'rennen als de wind' terug te laten komen tijdens het spelen, benoem die dan expliciet. Begeleid de leerlingen waar nodig als ze zelf gaan spelen.

---

4. De verteltafel kun je heel goed combineren met de ontwerpend leren-opdracht 'Red Rinus!'. Laat de leerlingen hun oplossingen testen bij de verteltafel.

- Hoe kan Rinus nog meer worden gered? Nodig de leerlingen uit om hun fantasie te gebruiken door andere versies van het verhaal te verzinnen.
- Wat als de tak bijvoorbeeld niet gebroken was, wat had Rinus dan gedaan? En opa?

5 Verder lezen

Wil je meer boeken voorlezen over de relatie tussen grootouder en kleinkind? Lees dan *De ballonnen van opa* van Jessie Oliveros en Dana Wulfekotte. Een verhaal over Lucas en zijn dementerende opa. Het helpt leerlingen om dementie beter te begrijpen.

Of lees *Oma vogeltje* van Benji Davies, over Boy die door zijn oma gered wordt als hij met een vogeltje vast komt te zitten. Misschien zijn er ook leerlingen die een opa of oma verloren hebben of die ze heel weinig zien omdat ze bijvoorbeeld erg ver weg wonen. Benji Davies vertelt over het verliezen van een dierbare in *Het eiland van opa*. Mocht je dit thema ook in groep 4 en 5 willen behandelen, dan is *De weglopers* van Ulf Stark een aanrader.

Colofon

© Stichting Lezen (2023)

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek *op school* (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek).

Auteur

Patsboem! Educatief

Vormgeving

Judith Schoffelen &
Erik olde Hanhof

lezen.nl